

THE EPIC OF THE ETERNAL PEOPLE
Presented by Rabbi Shmuel Irons

Series II Lecture #9

RABBI TARPON: THE GIANT OF HIS GENERATION

I. The Essence of Judaism

A.

ר' טרפון אומר היום קצר והמלאכה מרובה והפועלים עצלים והשכר הרבה והבעל הבית דוחק. אבות ב:טו

Rabbi Tarphon says: The day is short, the task is abundant, the laborers are lazy, the wage is great, and the Master of the house is insistent. **Avos 2:15**

B.

הוא היה אומר לא עליך המלאכה לגמור ולא אתה בן חורין להבטל ממנה אם למדת תורה הרבה נותנים לך שכר הרבה ונאמן הוא בעל מלאכתך שישלם לך שכר פעולתך ודע שמתן שכרן של צדיקים לעתיד לבא. אבות ב:טז

He used to say: You are not required to complete the task, yet you are not free to withdraw from it. If you have studied much Torah, they will give you great reward; and your Employer can be relied upon to pay you the wage for your labor, but be aware that the reward of the righteous will be given in the World to Come. **Avos 2:16**

II. The Distinguished Kohen

A.

מעשה בר' טרפון שלא בא אמש לביהמ"ד לשחרית מצאו רבן גמליאל אמר לו מפני מה לא באת אמש לבית המדרש אמר לו עבודה עבדתי אמר לו כל דבריך אינן אלא דברי תימה וכי עבודה בזמן הזה מניין אמר לו הרי הוא אומר עבודת מתנה אתן את כהונתכם והזר הקרב יומת עשו אכילת תרומה בגבולן כעבודת ביהמ"ק. פסחים עב:—עג.

It once happened that Rabbi Tarphon had not attended the Bais Hamidrash the previous evening. The following morning Rabbi Gamliel met him and said to him, "Why didn't you attend the Bais Hamidrash last night?" "I performed an 'Avodah' (service)," replied he. "All your words are just an enigma," he retorted, "for whence have we 'Avodah' nowadays?" Said he to him, "Behold, it is said: I give you the priesthood as a service (avodah) of gift; and the common man that draws near shall be put to death (Numbers 18:7)". [We can deduce from this that] they considered the eating of Terumah (priestly portion) in the borders (outside the Bais HaMikdash) equivalent to the "Avodah" in the Temple. **Pesachim 72b-73a**

B.

ת"ר בראשונה שם בן שתים עשרה אותיות היו מוסרין אותו לכל אדם משרכו הפריצים היו מוסרים אותו לצנועים שבכהונה והצנועים שבכהונה מבליעים אותו בנעימת אחיהם הכהנים תניא אמר רבי טרפון פעם אחת עליתי אחר אחי אמי לדוכן והטיתי אזני אצל כהן גדול ושמעתי שהבליע שם בנעימת אחיו הכהנים. קידושין עא.

Our Rabbis taught: At first, the twelve-lettered Name used to be entrusted to all people. When unruly men increased, it was confined to the most modest of the priesthood, and these "swallowed it" during the chanting of their brother priests. It was taught: Rabbi Tarphon said, "I once ascended the dais (duchan) after my mother's brother, and inclined my ear to the High Priest, and heard him swallowing the Name during the chanting of his brother priests." **Kiddushin 71a**

C.

דתני ובני אהרן הכהנים יתקעו בחצוצרות תמימים ולא בעלי מומין דברי ר' עקיבה אמר לו רבי טרפון אקפח את בניי אם לא ראיתי אחי אמי חגור באחת מרגליו עומד בעזרה וחצוצרתו בידו ותוקע אמר לו ר' עקיבה רבי שמא לא ראיתה אלא בשעת הקהל ואני אומר בשעת קרבן אמר לו רבי טרפון אקפח את בניי שלא הטיתה ימין ושמאל אני הוא שראיתי את המעשה ושכחתי ולא היה לי לפרש ואתה דורש ומסכים לשמועה הא כל הפורש ממך כפורש מחיי. ירושלמי יומא א:א

We learned in a Braiisa: The children of Aaron, the priests, shall blow with the trumpets (Numbers 10:8) refers to unblemished priests and not blemished ones. These are the words of Rabbi Akiva. Rabbi Tarphon said to him, "I shall bury my children (as a punishment for a false oath) if I did not see my mother's brother, who was lame in one foot, stand in the courtyard of the Temple with a trumpet in one hand and blow." Rabbi Akiva replied, "My Master, perhaps you only saw him at the time of 'Hakhail' (the ceremony of the special Torah reading that occurs once in seven years). I was speaking about the [blowing of the trumpets at the] time of the sacrifices." Rabbi Tarphon replied, "[If I am lying,] I shall bury my children (as a punishment for a false oath). You did not veer [from the truth] right or left. I saw the incident but forgot [the details] and didn't realize the correct explanation. You, [on the other hand] expounded on your own and arrived at the truth. Anyone who separates himself from being with you is separating himself from his [true] life source." **Yerushalmi Yoma 1:1**

D.

ומהו להערים וכי רבי טרפון אביהן של כל ישראל לא הערים קידש שלש מאות נשים בימי רעבון על מנת להאכילן בתרומה תמן אין כל אחת ואחת ראויה לוכל בתרומה. ירושלמי יבמות ד:יב

Is the Bais Din allowed to trick someone [to perform Yibum or Chalitza when the circumstances may warrant such action]? [The Yerushalmi replied:] Didn't Rabbi Tarphon, the (spiritual) "father" of all of Jewry, use trickery and betrothed (made kiddushin with) three hundred women at a time of famine so he could feed them "terumah" (priestly food)? [The Yerushalmi replied:] There each one was unfit to eat "terumah" [without the use of trickery]. **Yerushalmi Yevomos 4:12**

E.

ובנו ממך חרבות עולם מוסדי דור ודור תקומם ר"ט יהב לרבי עקיבא שית מאה קונטרין דכסף א"ל אזיל זבין לן הדא אוסיא דנהוון לעיין באורייתא ומתפרנסין מנה נסב יתהון ופליג יתהון לספרייא ולמתנייא ולאלין דלעין באורייתא לבתר יומין קם עמיה א"ל זבנת לן לההיא אוסייא דאמרית לך א"ל אין א"ל אית בך מחמי לה לי א"ל אין נסאתיה וחמאי ליה ספרייא ומתנייא ולאלין דלעין באורייתא א"ל אית בר נש יהב מגן אפוכי דידיה הן היא א"ל גבי דוד מלך ישראל דכתיב ביה פזר נתן לאביונים וצדקתו עומדת לעד. מדרש ויקרא רבה לד:טז

And they that shall be of thee shall build the old waste places; thou shalt raise up the foundations of many generations. (Isaiah 58:12) Rabbi Tarphon gave to Rabbi Akivah six hundred hundred weights (60,000 shekalim) of silver. He told him, "Go buy a field so that we can continue to study Torah and receive our sustenance from it. He acquired it and divided it amongst the teachers of Scripture and Mishna and those who occupy themselves with the study of Torah. A while later, he (Rabbi Tarphon) got up and spoke with him. "Did you buy us that field that I told you about?" "Yes." "Do you want to show to me?" "Sure." [Rabbi Akiva] took him and showed him the teachers of Scripture and Mishna and those that devoted themselves to the study of Torah. [Rabbi Tarphon misunderstood and thought that Rabbi Akiva had sold the field at a profit to the scholars that were shown to him.] He (Rabbi Tarphon) said to him (Rabbi Akiva), "Does anyone give something for free! Where are the legal documents that show the results of the transaction?" He replied, "[The documentation] is by King David; as it written: 'He has lavished, he has given to the poor; his righteousness endures for ever.' (Tehilim 112:9)."
Midrash Vayikrah Rabbah 34:16

F.

אמרו עליו על ר' טרפון עשיר גדול היה ולא היה נותן מתנות רבות לעניים פעם אחת א"ל ר' עקיבא רצונך אקח לך עיר אחת או שתים א"ל הן הלך ר' טרפון הביא לו ארבע אלפים דינרי זהב הלך ר' עקיבא חלקם לעניים לימים מצאו ר' טרפון א"ל היכן עיירות שלקחת לי תפשו בידו והוליכו לבית המדרש והביא תינוק ובידו ספר תהלים והיה קורא והולך עד שהגיע לפסוק זה פזר נתן לאביונים. ור' טרפון פתוח תפתח לית ליה אין הוה יהיב ור' עקיבא אמאי אכפייה א"ל לפום גמלא שיחנא. אזל ר' עקיבא יהיב שלישי לעניים ושני שלישים חלק למתנין ולעוסקי באורייתא ולספרייא כד אשכחיה א"ל היכן אומנותי א"ל קניתי לך בה א"ל ומאי עיסקא כלום טבא היא א"ל טבא היא שפיר עד דלית סוף עייליה לבי מדרשא א"ל היכן היא א"ל גבי דוד מלכא דישראל דכתיב פזר נתן לאביונים א"ל למה עבדת הכי א"ל ולא ידעת שנקדימון בן גורין בשעה שהיה יוצא מביתו לבית המקדש פילכי מילת היו מציעין לו תחתיו ובאים עניי ישראל ונוטלים אותו ואפילו הכי משום דלא עביד כדבעיא ליה איענש א"ל הכי קאמינא לך אמאי לא עבדת מרעות נפשאי א"ל כלום עבידנא או יהיבנא אלא מדידך א"ל שאני אומר גדול המעשה יותר מן העושה שנאמר והיה מעשה הצדקה שלום. מסכת כלה רבתי ב:

They said regarding Rabbi Tarphon that he was very rich but he did not give sufficient gifts to the poor. One time, Rabbi Akiva said to him, "With your permission, may I purchase on your behalf one or two cities?" He replied, "Yes." Rabbi Tarphon brought him four thousand gold dinars. Rabbi Akiva went and distributed it to the poor. A while later, Rabbi Tarphon found Rabbi Akiva. He asked him, "Where are the cities you bought for me?" He grabbed him by the hand and took him to the Bais HaMidrash and brought him a child with a book of Tehilim (Psalms) in his hand. He kept on reading until he came to the verse: He has lavished, he has given to poor. (Tehilim 112:9)

[The Talmud asked:] Didn't Rabbi Tarphon fulfil the verse: You shall surely open up your hand to the poor (Devorim 15:8)? [The Talmud answered:] Yes. He did give. Then why did Rabbi Akiva force him to give? [The Talmud answered:] According to the camel so is the load. (Rabbi Tarphon was capable of giving more than he was presently giving.)

Meseches Callah Chapter 2

G.

מעשה בר' טרפון שישב ושנה לתלמידים ועברה כלה לפניו צוה עליה והכניסה בתוך ביתו ואמר לאמו ולאשתו רחצוה וסכוה וקשטוה ורקדו לפניו עד שתלך לבית בעלה. אבות דרבי נתן מא:יג

There was an incident with Rabbi Tarphon. While he was sitting and teaching his students, a [poor] bride passed by. He commanded [his students] regarding her and brought her into his house. He told his mother and wife and they washed and anointed and beautified her. [Afterwards,] they danced in front of her until she came to the house of her husband. **Avos D'Rabbi Nasan 41:13**

H.

ר' טרפון אשכחיה ההוא גברא בזמן שהוקפלו המקצועות דקאכיל אחתיה בשקא ושקליה ואמטייה למשדיה בנהרא אמר לו אוי לו לטרפון שזה הורגו שמע ההוא גברא שבקיה וערק אמר רבי אבהו משום ר' חנניה בן גמליאל כל ימיו של אותו צדיק היה מצטער על דבר זה אמר אוי לי שנשתמשתי בכתרה של תורה ואמר רבה בר בר חנה אמר ר' יוחנן כל המשתמש בכתרה של תורה נעקר מן העולם קל וחומר ומה בלשצר שנשתמש בכלי קודש שנעשו כלי חול שנאמר ובאו בה פריצים וחיללוה כיון שפרצום נעשו חול נעקר מן העולם דכתיב בה בליליא קטיל בלשצר המשתמש בכתרה של תורה שהוא חי וקיים לעולם על אחת כמה וכמה ורבי טרפון כיון דכי אכיל דהוקפלו רוב המקצועות הוה אמאי צעריה ההוא גברא משום דההוא הוה גנבי ליה ענבי כולה שתא וכיון דאשכחיה לר' טרפון סבר היינו דגנבן אי הכי אמאי ציער נפשיה משום דרבי טרפון עשיר גדול הוה והוה ליה לפייסו בדמים. נדרים סב.

Rabbi Tarphon was found by a man while he was eating figs [on the man's property]. This occurred when most of the knives had been folded [and therefore permitted]. (Whereupon) he threw him into a sack and carried him to cast him in the river. "Woe to Tarphon," he cried out, "whom this man is about to murder!" When the man heard this, he abandoned him and fled. Rabbi Abbahu said on the authority of Rabbi Chananiah ben Gamliel: All his lifetime that pious man grieved over this, saying, "Woe is me that I made

profane use of the crown of the Torah!" For Rabbah bar Bar Chanah said in Rabbi Yochanan's name: Whoever puts the crown of the Torah to profane use, is uprooted from the world. This follows an a fortiori (a logical argument). If Belshazzar, who used the holy vessels which had become profaned, as it is written: For the robbers shall enter into it and profane it. (Ezekial 7:22), [from which we can infer that] since they had broken in, they were profaned; yet he was uprooted from the world, as it is written: In that night was Belshazzar slain. (Daniel 5:30) how much more so he who makes profane use of the crown of the Torah, which endures forever!

Now, since Rabbi Tarfon ate when most of the knives were folded, why did that man ill treat him? Because someone had been stealing his grapes all the year round, and when he found Rabbi Tarphon, he thought that it was he. If so, why was he grieved at revealing his identity? Because Rabbi Tarphon, being very wealthy, should have pacified him with money. **Nedarim 62a**

III. Rabbi Akiva's Colleague and Mentor

A.

מעשה ברבי טרפון שהיה מהלך בדרך מצאו זקן אחד אמר לו מפני מה בריות מרננות אחרך והלא כל דבריך אמת וישר הן אלא שאתה מקבל תרומה בשאר ימות השנה מכל אדם אמר רבי טרפון אקפח את בני אם לא הלכה בידי מרבן יוחנן בן זכאי שאמר לי מותר אתה לקבל תרומה בשאר ימות השנה מכל אדם עכשיו מרננות אחרי גוזר אני עלי שאיני מקבל תרומה בשאר ימות השנה מכל אדם אלא אם כן יש לו בתוכה רביעית קדש. תוספתא חגיגה פרק ג:יא

There was an incident with Rabbi Tarphon who while walking on the road met a sage. [The sage] said to him, "Why do people speak ill of you? Behold, all of your words [or matters] are true and virtuous with the exception that you accept Terumah (the Priestly food) throughout the year from any person (and not just from someone that has been officially approved for reliability)." Rabbi Tarphon replied, "I shall bury my children (as a punishment for a false oath) if I don't have this ruling given to me [personally] by Rabban Yochanon ben Zakai who told me that it is permitted to accept Terumah from anyone (even without prior approval for reliability). Now, however, that people are speaking ill of me, I hereby make the commitment to accept Terumah from the unapproved only if there is contained therein a 'Reviis' (a small measure equivalent to the size of a Kiddush cup) dedicated to the Temple (Bais HaMikdash)." **Tosephta Chagiga 3:11**

B.

ת"ר כשמתו בניו של רבי ישמעאל נכנסו ד' זקנים לנחמו ר' טרפון ור' יוסי הגלילי ור' אלעזר ן עזריה ור"ע. מועד קטן כח:

When the sons of Rabbi Yishmael died, four sages came to console him: Rabbi Tarphon, Rabbi Yosei Hagalili, Rabbi Elazar ben Azaria, and Rabbi Akiva. **Moed Katan 28b**

C.

כשחלה ר' אליעזר נכנסו ארבעה זקנים לבקרו ר' טרפון ור' יהושע ור' אלעזר בן עזריה ור' עקיבא נענה ר' טרפון ואמר. סנהדרין: קא.

When Rabbi Eliezer became ill, four sages came in to visit him: Rabbi Tarphon, Rabbi Yehoshua, Rabbi Elazar ben Azaria, and Rabbi Akiva. Rabbi Tarphon raised his voice and said: (He was the first to talk.) **Sanhedrin 101a**

D.

וכבר היה רבי טרפון וזקנים מסובין בעלית בית נתזה בלוד נשאלה שאלה זו בפניהם תלמוד גדול או מעשה גדול נענה רבי טרפון ואמר מעשה גדול נענה ר"ע ואמר תלמוד גדול נענו כולם ואמרו תלמוד גדול שהתלמוד מביא לידי מעשה. קידושין מ:

Rabbi Tarfon and the Elders were once reclining in the upper story of the Nithza's house, in Lydda, when this question was raised before them: Is study greater, or practice? Rabbi Tarfon answered, saying, "Practice is greater." Rabbi Akiva answered, saying, "Study is greater." Then they all answered and said, "Study is greater, for it leads to action."

Kiddushin 40b

E.

בהא קמיפלגי מר סבר הלכה כר"ע מחבירו ולא מרבו ומר סבר הלכה אפי' מרבו ואיבעית אימא דכ"ע הלכה כר"ע מחבירו ולא מרבו והכא בהא קמיפלגי מר סבר רבי טרפון רבו הוה ומ"ס חבירו הוה. כתובות פד:

But this is the point at issue between them: One Master holds that the halacha is in agreement with the opinion of Rabbi Akiva when he argues with a colleague of his, but not when arguing with his master, while the other Master holds that the halachah follows Rabbi Akiva's opinion even against his master. If you prefer I might say: All agree that the halachah agrees with Rabbi Akiva when he argues with a colleague of his but not with his master. Here, however, the point at issue is this: One Master holds Rabbi Tarfon to have been his master and the other Master holds him to have been his colleague.

Kesubos 84b

IV. The Giant of His Generation

A.

אבא שאול ארוך בדורו הוה ורבי טרפון מגיע לכתפו ור' טרפון ארוך בדורו הוה ור"מ מגיע לכתפו רבי מאיר ארוך בדורו הוה ורבי מגיע לכתפו רבי ארוך בדורו הוה ורבי חייא מגיע לכתפו ורבי חייא ארוך בדורו הוה ורב מגיע לכתפו רב ארוך בדורו הוה. נדה כד:

Abba Saul was the tallest man in his generation, and Rabbi Tarfon reached to his shoulder. Rabbi Tarfon was the tallest man in his generation and Rabbi Meir reached to his shoulder. Rabbi Meir was the tallest man in his generation and Rabbi reached to his shoulder. Rabbi was the tallest man in his generation and Rabbi Chiyya reached to his shoulder. Rabbi Chiyya was the tallest man in his generation and Rav reached to his shoulder. Rav was the tallest man in his generation. **Nidah 24b**

B.

רבי טרפון הוה ליה ההיא אמא דכל אימת דהות בעיא למיסק לפוריא גחין וסליק לה וכל אימת דהות נחית נחתת עלויה אתא וקא משתבח בי מדרשא אמרי ליה עדיין לא הגעת לחצי כיבוד כלום זרקה ארנקי בפניך לים ולא הכלמתה. קידושין לא:

Rabbi Tarfon had a mother for whom, whenever she wished to mount to bed, he would bend down to let her ascend. He went and recounted his behavior in the Bais Midrash (Study Hall). Said they to him, "You have not yet reached half the honor [that you are required to give]; has she then thrown a purse before you into the sea without your shaming her?" **Kiddushin 31b**

C.

רבי חנינא ורבי מרינוס תרויהוון אמרין בשם אבא נהוראי בשעה שהיה אדם אומר דבר מתוקן לפני ר' טרפון היה אומר כפתור ופרח ובשעה שהיה אומר דבר של בטלה היה אומר לא ירד בני עמכם. מדרש בראשית רבה צא:ט

Rabbi Chanina and Rabbi Merainus jointly said in the name of Aba Nehorai: When anyone would say something fitting in the presence of Rabbi Tarphon, he would utter the phrase "Kaftor VoPherach" (Exodus 25:33) (referring to the ornamental balls and flowers on the Menorah, in other words, something beautiful). When someone would say something without substance, he would say, "My son shall not go down with you." (Genesis 42:38) (Some commentators explain this literally and others explain it as follows: My understanding (בני, בינה) has not plummeted the depths of your explanation (in order not to make the person feel bad). **Midrash Braishis Rabbah 91:9**

D.

היה ר' יהודה הנשיא מונה שבחן של חכמים... לרבי טרפון קרא לו גל אבנים וי"א גל של אגוזים כיון שנוטל אדם אחד מהן כולן מתקשקשין ובאין זה על זה כך היה ר' טרפון דומה בשעה שת"ח נכנס אצלו וא"ל שנה לי מביא לו מקרא ומשנה מדרש הלכות ואגדות כיון שיצא מלפניו היה יוצא מלא ברכה וטוב. אבות דרבי נתן יח:א

Rabbi Yehudah would count the praises of the Sages ... Rabbi Tarphon was like a mound of stones. (Others say that the correct version is a mound of nuts.) When someone takes one of them off, all of them begin to shake and come down one after the other. This is what Rabbi Tarphon was like. When a scholar would come to him and ask to learn from him he (Rabbi Tarphon) would bring him [citations from] Scripture, Mishna, Midrash, Halachos, and Agados. When he (the scholar) would leave, he would leave full of blessing and goodness. **Avos D'Rabbi Nasan 18:1**

E.

ספרי מינין ... אמר רבי טרפון אקפח את בני שאם יבאו לידי שאני אשרוף אותם ואת האזכרות שבהן שאפילו אדם רץ אחריו להורגו ונחש רץ להכישו נכנס לבית ע"ז ואין נכנס לבתיהן של אלו שהללו מכירין וכופרין והללו אין מכירין וכופרין. שבת קטז.

Books of the Minim... Rabbi Tarphon said, "May I bury my son if I would not burn them together with their Divine Names if they came to my hand. For even if one pursued me to slay me, or a snake pursued me to bite me, I would enter a heathen Temple, but not the houses of these, for the latter know yet deny, whereas the former are ignorant and deny, and of them the Scripture states: And behind the doors and the posts you have set up your memorial. (Isaiah 57:8)" **Shabbos 116a**

F.

בלע ד' ולא חמל את כל נאות יעקב את כל נאותיו של יעקב כגון ר' ישמעאל ורבן גמליאל ור' ישבב ור' יהודה בן בבא ור' חוצפית המתורגמן ורבי יהודה הנחתום ור' חנניה בן תרדיון ור' עקיבא ובן עזאי ור' טרפון ואית דמפקין ר' טרפון ומעיילין ר' אלעזר חרסנה. מדרש איכה רבה ב:ד.

The Lord has swallowed up all the (נאות) habitations [or beauties] of Jacob, and has not pitied. (Lamentations 2:2) The phrase "The beauties of Jacob" refers to the likes of Rabbi Yishmael, Rabban [Shimon ben] Gamliel, Rabbi Yashevev, Rabbi Yehudah ben Bava, Rabbi Chutzpis the Turgamin (the translator and speaker), Rabbi Yehudah HaNachtom, Rabbi Chanania ben Tradion, Rabbi Akiva, Ben Azai, and Rabbi Tarphon [who were all martyred]. There are those that omit Rabbi Tarphon from the list and put Rabbi Elazar Charsanah in his stead. **Midrash Eichah Rabbah 2:4**